

Samenwerking Ziekenhuis Gelderse Vallei en Wageningen Universiteit

Voedingsalliantie maakt patiënt beter

Deelnemers aan de
studietour van Zorg-
netwerk
Nederland.

[DOOR CAROLIEN MEIJER]

Voeding is belangrijk voor het genezingsproces van onze patiënten, zegt Diederik Klapwijk van Ziekenhuis Gelderse Vallei in Ede. Zijn ziekenhuis is twee jaar geleden een alliantie aangegaan met Wageningen Universiteit. Samen met hoogleraar Kees de Graaf werkt hij aan de aandachtspunten ondervoeding, obesitas en voeding in relatie tot ziektebeelden. Inmiddels zijn er negen projecten, zoals De Dikke Vriendenclub, à la carte maaltijden en een afdelingslounge.

Ziekenhuis Gelderse Vallei in Ede heeft de ambitie uit te groeien tot hét voedingsziekenhuis van Nederland. Dan is het prettig om een interessante buurman te hebben als Wageningen Universiteit met een afdeling Humane Voeding die

leidend is in Europa. Medio 2007 gingen het ziekenhuis en de universiteit een samenwerking aan op het gebied van onder meer ondervoeding. De belangen van beide partijen in de alliantie werden uiteengezet op de studietour van het

Zorgnetwerk Nederland onlangs in het Edese ziekenhuis.

De Alliantie Voeding heeft als aandachtspunt het verbeteren van de gezondheid van de patiënten van Ziekenhuis Gelderse Vallei door aandacht te besteden aan hun

voedingstoestand. Dat gebeurt al voordat de patiënten in het ziekenhuis worden opgenomen. Het ziekenhuis heeft hier sinds 2005 ervaring mee, toen het transmuraal voedingsteam werd opgericht. Daarmee was Gelderse Vallei het eerste ziekenhuis met een team van zowel ziekenhuismedewerkers als collega's buiten het ziekenhuis. Patiënten worden als ze nog thuis zijn door een wijkverpleegkundige of de huisarts gescreend op ondervoeding waardoor verbetering van de toestand van de patiënt zo nodig in een vroeg stadium van start kan gaan. Op die manier is de patiënt in een betere conditie voor operatie en behandeling. 'Met preventie van complicaties sluiten wij naadloos aan bij het rapport Gezond van begin tot eind van minister Klink', aldus Diederik Klapwijk, medisch lid van het bestuursteam van het ziekenhuis. De aandacht voor ondervoeding is er natuurlijk ook tijdens het verblijf in het ziekenhuis en daarna. Het ziekenhuis vergroot met de transmurale aanpak het inzicht in de gevaren van ondervoeding en ook de communicatie met de verschillende disciplines wordt er beter van. Klapwijk: 'Het Zorgpad Voeding is multidisciplinair, eenduidig en evidence-based.'

Door de samenwerking kan Wageningen Universiteit belangrijke expertise opdoen op het gebied van voeding van patiënten. Voor de wetenschappelijke onderbouwing

Doelstelling Alliantie Voeding

De Alliantie Voeding van Ziekenhuis Gelders Vallei en Wageningen Universiteit heeft drie doelstellingen.

- verbeteren van de gezondheid van de patiënt door aandacht voor, tijdens en na ziekenhuisopname
- vergroten van inzicht in de interacties tussen voeding en ziekte door het faciliteren van humaan klinisch wetenschappelijk onderzoek
- communiceren en aanbieden van gezonde voeding

van het voorkomen van ondervoeding verwijst hoogleraar Agrotechnologie en voedingswetenschappen Kees de Graaf naar het Ambiance-onderzoek waarop Kristel Nijs enkele jaren geleden is gepromoveerd. Met een interventie- en een controle-groep is in dat onderzoek wetenschappelijk aangetoond dat mensen beter gaan eten in een gezellige omgeving. Aan de hoge ondervoedingscijfers – dertig procent van de patiënten is ondervoed – is veel te doen met zorg en dienstverlening', zegt De Graaf. 'Vitamines en mineralen zijn niet het belangrijkste. De kwaliteit van leven is dat wel.' Het ministerie van VWS heeft een vervolg gegeven aan het Ambiance-onderzoek met de Zorg voor Beter verbetertrajecten. Ook binnen de Gelderse Vallei kan, zegt Kok, een verbetertraject substantiële verbetering brengen en daarmee bijdragen aan een wellicht kortere ligtijd en dus kostenverlaging en een verbeterd welzijn.

Dikke Vrienden Club

Een van de negen projecten op het gebied van voeding is de Dikke Vrienden Club. Volgens Klapwijk blijkt de aanpak van overgewicht bij kinderen – de Dikke Vrienden Club is er voor kinderen in de peuterleeftijd en in de pubertijd – vooral een kwestie te zijn van begeleiding van de ouders. Succesrijk zijn het kinderkookcafé voor kinderen met diabetes en het project om borstvoeding te stimuleren. Met het behalen van het borstvoedingscertificaat is een derde smiley binnengehaald, een keurmerk voor kindvriendelijke ziekenhuizen.

Op het programma om voeding naar een hoger plan te tillen, staan verder projecten op het gebied van gastvrijheid, bejegening en gezonde voeding voor bezoekers en medewerkers. Er komt een à la carte verstrekking van maaltijden aan patiënten die zelf het tijdstip waarop ze willen eten kunnen bepalen en de plaats: die kan variëren van het bed en de kamer tot de afdelingslounge en het restaurant.

Yvonne van Gilse: fundamentele discussie nodig.

Zorgnetwerkdag Voeding, welzijn & gezondheid

Gastvrijheid en lekker, gezond eten zijn onbetwistbaar de zorgthema's van dit moment. Zorgnetwerk Nederland, een ontmoetingsplatform voor beslissers in de zorg, organiseerde rond deze onderwerpen een netwerkdag in ziekenhuis Gelderse Vallei in Ede en het Restaurant van de Toekomst in Wageningen.

Yvonne van Gilse, directeur LOC/LPR, opende de bijeenkomst met een oproep tot een fundamentele discussie. 'De problemen in de zorg zijn meer dan een managementvraagstuk. Het systeem functioneert niet meer terwijl er ingrijpende structurele en culturele veranderingen nodig zijn die aansluiten bij de veranderende samenleving. Maar het bekostigingssysteem in de zorg staat niet toe dat de kwaliteit van leven en de keuzevrijheid van zorgcliënten worden verhoogd.' Ze benadrukte de rol van de cliëntenraden als gesprekspartner bij het beoordelen van de gastvrijheid. 'Want zij geven de gastvrijheid gemiddeld een lager cijfer dan de medewerkers zelf.'

Klapwijk realiseert zich dat de ambitieuze plannen een gedragswijziging vergen. De medewerkers moeten leren gastgerichter te werken. 'Met persoonlijke aandacht en het verrassen van de gast.' www.gastvrijezorg.nl